

Kyparen

Kyparen i Examenssexan

Inledning

Wennerberg har ju skrivit så åskådligt att många tycker att det är onödigt att ha med en tredje person som spelar kyparen. I just denna glunt förekommer ordet "se" 7 gånger – det och mycket annat hjälper lyssnaren att visualisera vad de sjunger om.

Men OM man nu väljer att ha med en kypare kan det vara praktiskt att ha en liten lathund som hjälp att ha sådan framförhållning att han kommer in på rätt ställe. Var och en gör som han vill, nedanstående förslag till **Lathund** kanske kan vara till hjälp. Den lathund man bestämmer sig för kan kyparen lätt skriva ut med stor stil och ha med sig i blocket där han låtsas skriva upp beställningen. Det beror på hur väl kyparen kan replikväxlingen hur många repliker som behöver tas med i Lathunden för att kyparen lätt ska förutse när det är dags att agera.

Kyparens klädsel: Det kan räcka med vit skjorta och mörka byxor, en servett över armen och ett anteckningsblock i fickan. Men visst är det trevligt med komplettering efter läge: kanske ett stort förkläde eller en kyparmössa.

Kyparen gör entré tre gånger: vid beställningen, när han bär in sexan och när han kommer med bakelserna.

1. Beställningen: Redan när gluntparet gör entré under det långa förspelet kan kyparen röra sig bland publiken, kanske låtsas bära en bricka på axeln, låtsas ta upp beställning, konversera och buga sig och skynda ut i köket. När de börjar ropa bör han vara ute i köket och komma utfarande på väg till andra gäster, som redan väntat länge. Gluntparet har ju just kommit och kan gott vänta. De ser ingen kypare i början, inte heller när de ropat "Herr Schy" och sen "Petter". Men det går fort mellan replikerna och när Magistern sekunden efter ropar: "Här är han" ska kyparen synas men fortfarande röra sig bort så de har anledning att ropa: "Ptro, stopp du!" Kan väl lösas genom att kyparen kommer fram bakom deras ryggar och Magistern vänder sig om just innan han ropar: "Här är han!" När kyparen stoppas av Glunten lyssnar han förstrött och hastar vidare medan Glunten sjunger: "men just här, i gräsgröna

gången". Han måste ha börjat röra på sig innan Magistern ropar "Petter" och Glunten förvånat säger "Sprang han?" Först efter att Glunten sagt "stå still du!" stannar han upp och kommer motvilligt och långsamt tillbaka för att ta emot deras beställning. När beställningen är avslutad (... "och en dito madera") går kyparen ut i köket.

2. Sexan: Vänta tills de avslutat "Här är gudagott" så att Gluntens utrop "Där har vi Petter!" sjungs innan kyparen kommit fram. Kyparen ställer ner brickan medan de sjunger "Ståtligt kalas...rena servetterna ...slipade glas". Först därefter sätter de sig vid bordet. Kyparen går och tar nya beställningar vid andra bord och försvinner ut i köket. Om man ska vara konkret kan man fundera på vad som ska finnas på brickan.

Två glas och en flaska, kanske två tallrikar och bestick med några karotter

3. Bakelserna: Beroende på avståndet mellan kök och matbordet startar kyparen så att han är inom synhåll men inte nära när Magistern ropar: "Se här kommer kyparn". Fortfarande inte framme när de sjunger: "Nå vad nu då!" och "Få vi ändå mera?" Kyparen är framme med brickan först då de ska till att överraskade sjunga "Bakelser – fy hundra...".

Ser förvånat upp när de säger: "Är du tokig eller... Gå!" Då börjar kyparn dra sig tillbaks, fortf. förvånad när de sjunger: "Gå så långt som pepparn växer".

Hör på lite avstånd hur de ropar efter cigarrer – kanske viftar han lite avvärjande mot att de avstått från de delikatesser han velat bjuda på? Försvinner ur bilden.

Det är en utmaning att i denna roll med avvägda åtbörder, utan överdrifter, stum uttrycka de känslor hos kyparn som utlöses av Gluntens och Magisterns repliker: "din sjutusan", "är du tokig...", "gå så långt som pepparn växer" när du kommit med delikatesser men också: "min käraste Petter". Det inledande berömmet för sexan kan han ju lyssna av med belåten min men besviket dra sig tillbaka när de kommenterar brännvinet.

Hur ska man sjunga: **Få vi ändå mera?**
Det finns plats för olika tolkningar.

Harald Bohlin skrev: När kyparen kommer och de ropar: Få vi ändå mera! är det förhoppningsfullt, något positivt. Därför blir besvikelsen stor när de upptäcker att de är bakelser.

Jag är väl hittills mer van att sjunga det där om ”ändå mera” i lite förtrytsam ton. Roligare att göra som ovan?

Ragnvald Johannes svarade: Jag tycker nog att uttrycket kan tolkas som negativt, eftersom de redan ätit sig så mätta att de är nästan spyfärdiga. Något mer i matväg var nog inte vad de såg fram emot. Nej, cigarrer var vad de behövde. Men förtrytelsen blev givetvis extra stor när de erbjöds några äckliga bakelser.

Lathund:

1. Beställningen

a) När de börjar ropa på kypare rör du dig bakom deras ryggar. Samtidigt som Glunten ropar ”Petter” dyker du upp så att Magistern ser dig innan han ropar: ”Här är han”. men du rör dig fortfarande bort så de har anledning att ropa: ”Ptro, stopp du!”

b) buga (ev. avmätt) sen Magistern sagt lite kränkande: ”din sjutusan! Glunten har t a´t kameraln”

c) Du lyssnar förstrött på Glunten men har eg. inte tid än med honom. Du skyndar vidare när han velar om var de INTE ska sitta medan Glunten sjunger: ”men just här, i gräsgröna gången”. Du måste ha börjat röra på dig innan Magistern ropar ”Petter” och Glunten förvånat säger ”Sprang han?”

c) När Glunten sjungit ”Stå still du” stannar du upp och närmar dig.

d) När Magistern sjunger: Nej, ge nu riktiga order tar du fram blocket och börjar skriva.

e) När Glunten är färdig med beställningen (sjungit: ”och en dito madera”) går du till köket.

2. Sexan

a) Vänta lugnt tills de sjungit färdigt ”Här är gudagott att vara” då du börjar närma dig så att du är på lite avstånd när Glunten

kommer med första repliken efter deras duet: "Där har vi Petter!"

b) Du ställer ner brickan medan de sjunger "Ståtligt kalas, rena servetter, slipade glas. Först därefter sätter de sig vid borde. Du går och tar nya beställningar vid andra bord och försvinner ut i köket.

3. Bakelserna

a) Först när Magistern suckar: "Poh! Nu börjar jag bli mätt." kommer du fram i slutet av repliken så Magistern kan fortsätta direkt: "Se, här kommer kyparn..."

Fortfarande inte framme när de sjunger: "Nå vad nu då!" och "Få vi ändå mera?" Du är framme med brickan först då de ska till att överraskade sjunga "Bakelser – fy hundra...

b) Se förvånat upp när de säger: "Är du tokig eller... Gå!" Då börjar du dra dig tillbaks, fortf. förvånad när de sjunger: "Gå så långt som pepparn växer".

Hör på lite avstånd hur de ropar efter cigarrer – kanske viftar du lite avvärjande mot att de avstått från de delikatesser som du velat bjuda på? Försvinner ur bilden

Glunt XXX

Vers 2: värst, vistas, varenda, vännerna.

[Tillbaka till innehållsförteckningen](#)

[Tillbaka till första sidan](#)